

Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Piyano Eğitimi Sürecine İlişkin Piyano Eğitimcilerinin Görüşleri*

Ezgi KARAN** Hamit YOKUŞ***

Atf için:

Karan, E. ve Yokuş, H. (2022). Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano eğitimi sürecine ilişkin piyano eğitimcilerinin görüşleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 30, 161-180. doi: 10.14689/enad.30.7

Öz: Bu araştırmanın amacı, özengen müzik eğitimi veren özel eğitim kurumlarındaki piyano eğitimi sürecinin, piyano eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, Antalya ili, Muratpaşa ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlarda 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılında görev yapmakta olan piyano eğitimcileri oluşturmaktadır. Araştırma, bir durum çalışmasıdır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme görüşme formu ile elde edilmiş ve betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; piyano eğitimcilerinin genellikle okul öncesi ve ilkökul kademesinde öğrenim gören, çoğunlukla başlangıç-orta seviye öğrencilerle; piyano eğitimcilerinin bir kısmının konservatuvarlara, güzel sanatlar liseleri ve eğitimi fakültelerinin özel yetenek sınavlarına yönelik hazırlık yapan öğrencilerle çalıştıkları belirlenmiştir. Araştırmada, piyano eğitimi sürecinde öne çıkan beklentilerin daha çok veli kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Piyano eğitimcilerinin genellikle orta do pozisyonu temelli bir eğitim yaklaşımını benimsedikleri ve öğretim yöntemleri çerçevesinde daha çok gösterip-yaptırma yöntemini tercih ettikleri belirlenmiştir. Bunlara ek olarak, eğitim süreçlerinde tek bir metot yerine birden çok metodu bir arada kullandıkları; repertuar seçiminde öğrencilerin beklenti ve yönelimlerini dikkate aldıkları; büyük çoğunluğunun öğrenme stratejileri ile ilgili yeterli bilgi birikimine sahip olmadıkları, eğitim süreçlerinde öğrenme stratejilerinin bilinçli olarak kullanmadıkları, motivasyonu arttırmaya yönelik ise daha çok öğrencileri ödüllendirdikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özengen müzik eğitimi, piyano eğitimi, piyano eğitimcileri, piyano öğretimi.

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi:
30.05.2021
Düzeltilme Tarihi:
12.01.2022
Kabul Tarihi:
27.03.2022

Makale Türü

Araştırma

© 2022 ANI Yayıncılık. Tüm hakları saklıdır.

* Bu araştırma, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı kapsamında 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılında Doç. Dr. Hamit YOKUŞ tarafından yürütülen "Seminer" dersi kapsamında hazırlanan araştırmadan hareketle oluşturulmuştur.

** Sorumlu Yazar: MEB, Türkiye, ezgikaran7@gmail.com

*** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye, hamityokus@mu.edu.tr

Giriş

Bireylerin yeteneklerini keşfedebilmesi ve bunları istediği yönde geliştirebilmesi için eğitim gereklidir. Eğitim; kişinin zihni, bedeni, duygusal toplum yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür (Akyüz, 2013). Eğitim sürecinde eğitimin niteliğinin, bu süreçte kullanılan öğretme-öğrenme yaklaşımları ve bireylerin eğitim yaşantılarına ilişkin tutumu gibi pek çok faktörün eğitimden beklenen kazanımların gerçekleştirilmesinde etkili olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, eğitim yapıları içerisinde her alanda bireyler belirlenen amaçlar doğrultusunda süreç içerisinde etkileşime girerek, daha ileri, daha kapsamlı ve karmaşık davranış örüntüleri geliştirir (Uçan, 2005).

Eğitim sürecinin bir boyutunu oluşturan sanat eğitimi de birçok disiplin gibi ciddi bir eğitim süreci ve istikrar gerektirir. Sanat eğitimi, estetik duyarlılığın kazandırılması ve bu duyarlılığın geliştirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Örneğin, sanat eğitiminin bir boyutunu oluşturan çalgı eğitimi süreci, bir çalgıyı doğru teknikle, temiz ve müzikal çalabilmek, duyguları yansıtmak, yorumlama becerilerini geliştirmek gibi pek çok ögeyi içinde barındırmaktadır. Sanat eğitimi, bireylerin kendi yaşantılarını amaçlı ve yöntemli olarak olumlu yönde değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir (Uçan, 2002: 2-3). Bu süreçte sanat eğitimi yolu ile bireyler estetik bir bakış açısı geliştirerek belirli bir güzellik anlayışı edinir ve farkındalık kazanırlar. İster profesyonel ister amatörce olsun, amacına uygun sanat eğitimi ile yetişmiş, estetik duyarlılık taşıyan bireylerin kendilerine ve topluma olumlu yönde katkıları olacaktır (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Bu bağlamda, sanat eğitiminin insan formasyonunun vazgeçilmez bir ögesi olduğu görülebilir.

Sanat eğitiminin önemli bir kolu olan müzik eğitiminin, sanat eğitimi içerisinde yadsınamaz bir yeri olduğu söylenebilir. Bir toplum, ekonomi ve kültür alanlarında yarattığı, kendi yaşayışına ve insanlığın yaşayışına kattığı, çağına uygun değerlerle varlığını sürdürebilir. Kültür alanının bir dalı da müziktir (Sun, 1969). Müzik, özü itibarıyla eğitsel bir nitelik taşır. Herkes, müzikle ilişkisinin biçimine, yönüne, kapsamına ve derecesine göre ondan bir şey alır; bir şey edinir, bir şey kazanır (Uçan, 1996: 30). Bu bağlamda, müzik eğitiminin türlerine ve amacına göre bireylerin müziksel okuma, yazma, çalma, dinleme, söyleme, yaratma vb. becerileri geliştirilir.

Müzik eğitimi ilk bakışta bir bütün olarak algılansa da kendi içinde birbiriyle bağlantılı türlere ayrılmaktadır. Müzik eğitimi temel olarak genel, özengen (amatör), mesleki (profesyonel) olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir (Uçan, 1996). Genel müzik eğitimi, doğrudan çalgı eğitimine yönelik olmasa da müzik kavramıyla ilgili birtakım teorik bilgilerin temelleri genel müzik eğitiminde atılmaktadır. İster sanatçı ister eğitmen; aldığı nitelikli bir müzik eğitimiyle mesleki müzik eğitimine bir adım önde başlayabilmektedir. Kendine özgü bir dili olan müziğin öğrenilmesi belirli bir süreci içermektedir. Müzik dili ne kadar iyi öğrenilirse müziğe hâkimiyet o kadar artar. Böylece, ileride "Bir sanat eserinden zevk almak için, bu dili öğrenmek gerekir ki bu da

bir hazırlık döneminden ve bir estetik çıraklıktan (kısaca eğitiminden) sonra ancak mümkün olur" (Yetkin, 1968). Mesleki müzik eğitimine adım atmadan önce, temelin genel ve özengen müzik eğitiminde atıldığı söylenebilir. Bir konservatuvar öğrencisi mesleki eğitimine başlamadan önce ilköğretimden itibaren genel müzik eğitimi ile müziğe yönelik temel bilgi ve becerileri edinebilir. Diğer taraftan, bireyler herhangi bir çalgıyı öğrenebilmek veya müzik ile ilgili bir alanda kendini geliştirmek için özengen müzik eğitimi/çalma eğitimi alabilir. Müzik eğitiminin türlerinden birini oluşturan özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında ilgili ve istekli olanlara gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Özengen müzik eğitimi bir yandan genel müzik eğitimine dayalı, diğer yandan mesleki müzik eğitimine hazırlayıcı olması bakımından her ikisiyle de doğrudan ilişkilidir (Uçan, 2005).

Günümüzde müzik eğitiminin çocukların temel becerilerini geliştirilmesine yönelik katkılarına ilişkin farkındalığın artmasıyla birlikte, özengen müzik eğitimine olan ilginin de arttığı düşünülmektedir. Bu bağlamda özengen müzik eğitimi kurumlarının da bu ilgi ve talebi karşılamak için daha fazla yaygınlaştığı söylenebilir. Bu eğitimi alan bireyler sadece hobi amaçlı değil, bununla birlikte konservatuvar, güzel sanatlar liseleri ve eğitim fakültelerine de hazırlanmaktadır. Özengen eğitimin sanat eğitimine katkısını Fenmen aşağıda yer alan söylemlerinde şöyle ifade etmiştir:

Profesyonel sanatçı, sanatını satmakla yaşam kazanır. Amatörler ise sanatı zevk için ve kazanç beklentisi olmaksızın yaparlar. Bir ülkenin müziği kuşkusuz ki profesyonel müzikçiler elinde yaşam bulur ve gelişir. Ama amatörlerin katkısını da küçümsemeyelim. Bu düşüncesiyle sanat yaşamına atılıp her şeyini ona hasredenler olduğu gibi, çevresini sanatsever bir düzeye yüceltmiş nice amatör de vardır. Amatörlük ciddiyet düşmanı değildir, kayıtsızlık ve disiplinsizlikle ilgisi yoktur. (...) Sanat alanındaki yeni ataklar için amatörler büyük gereksinim vardır. Büyük sanat ordusunun erlerini onlar oluşturur. Bir ulusun sanatsal düzeyi onlarla ölçülür (Fenmen, 1952 akt. Say, 2011: s.82).

Özengen müzik eğitimi sürecinde, çalgı eğitimi kapsamında en çok tercih edilen çalgılardan birinin piyano olduğu söylenebilir. Piyano çalgısı başlangıç seviyesinde dahi öğrenciye kulağına hitap edebilecek küçük parçaları çalmasına olanak verir. Bu yönüyle piyano çalmak öğrencilerin müzik eğitimleri sürecindeki gelişimlerine yönelik motivasyonlarını arttırabilir. Parasız (2009)'a göre çalgı eğitimi, bir çalgının çalınabilmesi için uygulanan yöntemler bütünüdür. Bireysel ya da grup olarak gerçekleştirilebilen çalgı eğitiminde müziksel bilgi ve beğeni geliştirme, doğru bir teknikle çalma, müzikal becerileri geliştirme, ulusal ve uluslararası müzik dönemlerini ve stilleri tanıma, yorumlama ve belirli bir müzik kültürü oluşturmanın amaçlandığı söylenebilir.

Özengen çalgı eğitiminin bir boyutunu oluşturan piyano, müzik eğitimcileri tarafından, müziği çalma, dinleme ve okuma becerilerini kazanma, müziği anlama, müzik bilgisi oluşturma ve diğer müzik çalışmalarına temel oluşturma bakımından, en evrensel ve en temel çalgı olarak kabul edilmektedir. Piyano çalgısının doğrudan temiz ses üretebilme imkânı olan çalgılardan biri olduğu göz önüne alındığında, işitme, armoni, solfej vb. konularda temel bilgi ve becerilerin geliştirilmesine önemli bir katkısı olduğu düşünülmektedir. Bu noktada, özengen piyano eğitiminin hobi amaçlı tercih edilmesinin

yanında, mesleki müzik eğitiminden önce öğrencilerin hazırlık çalışmalarına da katkıda bulunabilecek bir eğitim süreci olduğu düşünülmektedir. Piyano eğitimi, öğrencinin aldığı müzik eğitimi içerisinde, çoksesliliği yaşayabilmesini, duyabilmesini ve uygulayabilmesini sağlayan gerekli davranışların kazanıldığı ve müziği kendisinin yaparak uyguladığı bir süreçtir (Tufan, 1997). Bu nedenle, piyano eğitimi, müzik eğitimi programlarının vazgeçilmez bir parçasıdır (Buchanan, 1964 ve Vernezza 1967 akt. Kasap, 2004). Özengen müzik eğitimi kapsamında ele alındığında da piyano eğitiminin temel müziksel becerilerin kazandırılmasında önemli bir yeri olduğu söylenebilir.

İlgili alanyazın incelendiğinde piyano eğitimi, piyano öğretimi ve öğrenme süreci ile ilgili pek çok çalışmaya rastlanmaktadır (Gasımova, 2010; Gökbudak, 2003; Yokuş, 2009; Yokuş, 2010; Yokuş, 2013; Gürgen, 2018; Kandemir ve Yokuş, 2020). Bununla birlikte, alanyazında özengen piyano eğitimi ile ilgili gerçekleştirilmiş çalışmaların (Huseynova, 2019, Tepeli, 2018) az sayıda olduğu söylenebilir. Özengen eğitim kapsamında müzik ve çalgı eğitimine yönelik gerçekleştirilen çalışmalar incelendiğinde ise çalgı eğitimine yönelik öğretmen görüşleri (Güleç, 2018), kurumların çok yönlü incelenmesi (Tepeli, 2018), çalgı eğitimi alan öğrencilerin özgüven düzeylerinin incelenmesi (Sevilla, 2019), özengen piyano eğitiminin çocukların dikkat becerileri üzerindeki etkisi (Huseynova, 2019) gibi konular üzerinde durulduğu görülmektedir. Diğer taraftan, özengen müzik eğitimi kapsamında piyano eğitimcilerinin piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları yöntemler, metotlar, yaklaşımlar, ders öğretim programları, öğrenme stratejileri vb. ile ilgili durumlarını belirlemeye ilişkin gerçekleştirilmiş bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen yönleriyle özengen piyano eğitimi sürecine ilişkin var olan durumun ortaya çıkarılması açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı özengen piyano eğitimi sürecinin piyano eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi ve var olan durumun ortaya çıkarılmasıdır. Bu doğrultuda, araştırmanın problemini "Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano eğitimi sürecine ilişkin piyano eğitimcilerinin görüşleri nedir?" cümlesi oluşturmaktadır.

Araştırmanın alt problemleri aşağıdaki gibidir:

1. Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin profiline ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları;
  - a. Ders öğretim programı ve içeriklerine,
  - b. Piyanoya başlangıç yöntem ve yaklaşımlarına,
  - c. Kaynaklara ve metotlara,

- d. Piyano repertuvarına,
  - e. Ders materyallerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi sürecinde öğrenme stratejilerinin kullanılma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
  4. Piyano eğitimcilerinin öğrencilerin piyano çalmaya yönelik motivasyonlarını arttırmak için uyguladıkları yöntemler nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel çerçevede gerçekleştirilmiş bütüncül tek durum çalışma desenidir. Durum çalışması, sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama kullanılarak o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren metodolojik bir yaklaşımdır (Chmiliar, 2010 akt. Subaşı ve Okumuş, 2017). Diğer bir deyişle durum çalışması; bir olgu ya da olayı derinlemesine incelemeye olanak veren bir araştırma desenidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Antalya ili Muratpaşa İlçesinde Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı özengen müzik eğitimi veren özel eğitim kurumlarında 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılında görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan piyano eğitimcileri (n=10) oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçsal örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Araştırmaya katılan piyano eğitimcilerinin demografik özelliklerine göre dağılımlarına aşağıdaki tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan piyano eğitimcilerinin %70'i kadın, %30'u erkektir. Piyano eğitimcilerinin %30'u 26-30 yaş aralığında, %20'si 31-35, 36-40 ve 41-45 yaş aralığında, %10'u ise 19-25 yaş aralığındadır. Piyano eğitimcilerinin %90'ı lisans, %10'u ise yüksek lisans mezunudur. %90'ının öğretmenlik formasyonu vardır, %10'unun ise yoktur. Piyano eğitimcilerinin %40'ının 11 yıl ve üzeri, %40'ının 6-10 yıl ve %20'sinin ise 1-5 yıl aralığında mesleki deneyime sahip oldukları görülmektedir. Piyano eğitimcilerinin %70'inin ana çalgısı piyano, %30'unun ise diğer çalgıdır.

Tablo 1.

Piyano Eğitimcilerinin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	7	70
Erkek	3	30
Toplam	10	100
Yaş	f	%
19-25	1	10
26-30	3	30
31-35	2	20
36-40	2	20
41-45	2	20
Toplam	10	100
Eğitim Durumu	f	%
Lisans	9	90
Yüksek Lisans	1	10
Toplam	10	100
Formasyon	f	%
Var	9	90
Yok	1	10
Toplam	10	100
Mesleki Deneyim	f	%
1-5	2	20
6-10	4	40
11 ve üzeri	4	40
Toplam	10	100
Anadal Çalgısı	f	%
Piyano	7	70
Diğer	3	30
Toplam	10	100

Verilerin Toplanması

Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme yaklaşımının tercih edilmesinin nedeni, hem araştırma problemiyle ilgili tüm boyutlar ve araştırma soruları kapsamında verileri elde etmek, hem de konuyla ilgili derinlemesine bilgi edinebilmektir. Görüşme formu, piyano eğitimcilerinin demografik özelliklerinin belirlenmesine ve araştırmanın amacı doğrultusunda piyano eğitimcilerinin piyano eğitim sürecine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik olarak iki bölümden oluşmaktadır. Görüşme soruları oluşturulurken ilk olarak alanyazın taraması yapılmış, ardından araştırmanın amacı doğrultusunda soruların kapsamı, açıklığı, anlaşılabilirliği ve çalışmaya uygunluğu açısından değerlendirilmesi için iki uzmanın görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve sorulara son şekli verilmiştir. Kapsam geçerliği için uzman görüşü yeterli görülmüştür.

Görüşme formunda piyano eğitimcilerinin demografik özelliklerini belirlemek amacı ile 6 soru ve özengen piyano eğitimi sürecine ilişkin piyano eğitimcilerinin görüşlerini almak üzere toplamda 15 soru yer almaktadır. Formda, piyano eğitimcilerinin; özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin profiline (öğrenim durumu, maddi durum, çalgı seviyesi, piyano eğitiminden beklentileri vb.), piyano öğretimi sürecine, piyano eğitimi sürecinde öğrenme stratejilerinin kullanılma durumuna ve öğrencilerin piyano çalmaya yönelik motivasyonlarını arttırmak için uyguladıkları yöntemlere ilişkin görüş ve değerlendirmeleri içeren sorular yer almaktadır.

Görüşme formu, pandemi sürecinde olunması nedeni ile katılımcıların tercih ettikleri şekilde randevu alınarak uygulanmıştır. Buna göre, 7 katılımcı ile telefonla, 2 katılımcı ile yüz yüze ve 1 katılımcı ile e-posta yoluyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Telefon yoluyla ve yüz yüze gerçekleştirilen görüşmeler yaklaşık 10-15 dakika sürmüştür. Görüşmeler, ses kaydı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmenin güvenilirliği için sorular katılımcılara aynı sıra ile sorulmuştur. Araştırma için gerekli etik kurul izinleri, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 27 Ocak 2021 tarihinde alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri betimsel olarak analiz edilmiştir. Betimsel analizde elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanabilir ya da görüşme sürecinde kullanılan sorular ve boyutlar dikkate alınarak sunulabilir. Bu çerçevede veriler betimsel analiz yöntemi doğrultusunda araştırmancının soruları ve boyutları dikkate alınarak analiz edilmiştir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, sistematik ve açık bir biçimde betimlendikten sonra açıklanır, yorumlanır ve birtakım sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Ayrıca verilerin analiz edilebilmesi ve katılımcı görüşlerinin etik kural çerçevesinde ele alınabilmesi için her bir katılımcıya kod verilmiştir. Bu doğrultuda, piyano eğitimi veren katılımcılar "PE1" (Piyano Eğitimcisi 1), PE2 (Piyano Eğitimcisi 2) ... vb. olarak kodlanmıştır. Veriler ortak ya da benzer görüşler doğrultusunda belirlenen boyutlar çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bazı katılımcı görüşleri de araştırmancının inandırıcılığının artırılması için doğrudan alıntı yapılarak, söz konusu görüşün hemen ardındaki parantez içinde kodlanmış olarak sunulmuştur. Çalışma verilerinin analiz edilmesinde ve yorumlanmasında uzman görüşleri de alınarak görüşme sorularının var olan durumu ne kadar yansıttığına cevap aranmıştır. Uzman görüşleri ile her bir sorunun uygun ya da yeterli olup olmadığı değerlendirilmiş ve değerlendirme formlarından yararlanılarak çalışmanın güvenilirliği sağlanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bulguları, görüşmeden elde edilen veriler doğrultusunda araştırmanın amacı kapsamında yer alan sorular çerçevesinde belirlenen temalara göre düzenlenmiştir.

Piyano Eğitimcilerinin Özengen Piyano Eğitimi Alan Öğrencilerin Profiline İlişkin Görüşleri

Katılımcılara özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin profiline ilişkin görüşleri sorulduğunda katılımcılardan bazıları, öğrencilerin özel okullarda öğrenim gördüklerini (PE1, PE8, PE10) ve öğrencilerin ailelerinin maddi durumunun iyi düzeyde olduğunu (PE4, PE8) ifade etmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu öğrencilerin ilkökul ve okulöncesi eğitimi kademesinde (PE2, PE3, PE4, PE5, PE6, PE8, PE9, PE10) olduklarını belirtmiştir. Bunlara ek olarak katılımcıların büyük çoğunluğu başlangıç ve orta seviye öğrencilerle çalıştıklarını (PE1, PE2, PE3, PE4, PE5, PE6, PE7, PE8, PE9, PE10), diğer katılımcılar ise konservatuvar/güzel sanatlar lisesi/eğitim fakültesi hazırlık öğrencileriyle çalıştıklarını (PE3, PE6, PE7, PE9) belirtmişlerdir. Örneğin;

Öğrenci profilim genelde özel okula, koleje giden lisedeki başvuracağı okullar için yeterli derecede sanat eğitimi altında piyano dersi ve icrasını gerçekleştirebilecek bir beklentiyle geliyor. Tabi öğrenciden çok velisi istiyor. Öğrenci daha çok sevdiği parçaları kendi kendine çalabilme seviyesine gelmek istiyor. Yani kendi ayakları üzerinde durup, bana ihtiyacı olmadan çalmak istiyor. (PE1)

Genelde başlangıç ve orta seviye öğrenciler. Ben konservatuvar düşünüyorum, güzel sanatlar lisesine girmek istiyorum diyen öğrenciler de oluyor... (PE3)

Her seviyede öğrencim var... Öğrenci seviyesi, yeteneği, ilgisi bunları ince ince test etme şansınız pek olamıyor. Fakat başarılı, düzenli çalışma sistemi olup "evet yapar" dediğim öğrencilerimi aile ve çocuk da kabul ederse, 'London College of Music' ya da 'Trinity' gibi sınav çalışma programına alabiliyorum. (PE7)

Piyano eğitimcilerinin eğitim verdiği öğrencilerin, aldıkları eğitimden beklentilerine ilişkin görüşleri

Katılımcılara özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin aldıkları eğitimden beklentilerine ilişkin görüşleri sorulduğunda, bazı katılımcılar (PE1, PE2) öğrencilerin kendi istediği parçaları çalma seviyesine gelerek, bağımsızlaşma beklentisinde olduğunu belirtmiştir. Bazı katılımcılar (PE4, PE6, PE10) ise aile yönlendirmesi ve beklentisi olduğunu, bunlara ek olarak iki katılımcı (PE9, PE10) öğrenci ve velilerin sertifika beklentisiyle eğitim aldıklarını belirtmiştir. Bir katılımcı ise konservatuvara hazırlık için veya sadece hobi amaçlı eğitim aldıklarını (PE7) belirtmiştir. Örneğin:

... lisedeki başvuracağı okullar için yeterli derecede sanat eğitimi altında piyano dersi ve icrasını gerçekleştirebilecek bir beklentiyle geliyor. ... Öğrenci daha çok sevdiği parçaları kendi kendine çalabilme seviyesine gelmek istiyor. Yani, kendi ayakları üzerinde durup, bana ihtiyacı olmadan çalmak istiyor. (PE1)

Genelde 4,5 yaş çok olayın farkında olmuyor. Haftada 2 gün yarımşar saat ders veriyorum. Ama ilkokul itibariyle çocuklar tabii bir şeyler çalıp aynı anda çocuk şarkılarını söyleyebilmekten çok hoşlanıyorlar. Yetişkinler de, artık meslek sahibi olmuş ama içinde ukde kalmış kişiler, piyano çalmak istiyorlar. Onlara da başlangıçta teknik şeyleri veriyorum. Belli bir seviyeye getirdikten sonra onların sevdiği parçalara eşlik şeklinde ilerliyorum. (PE3)

... küçük yaş gruplarında konservatuvar yarı zamanlı düşünen, o yolda ilerlemek isteyen veli ve öğrencilerim de oldu. Sadece hobi amaçlı, okulun ve sınavların stresini atabilmek için, hayatının bir yerinde müzik de uğraş alanı olsun gibi düşünenler de oldu. (PE7)

Daha çok veli beklentisi oluyor aslında. Buradaki beklenti de belge, sertifika beklentisi oluyor. Çocuklar da arkadaşlarından görüp geliyor, popüler parçalar çalmak istiyorlar. (PE10)

Piyano Eğitimcilerinin Özengen Piyano Eğitimi-Öğretimi Sürecine İlişkin Görüşleri

Bu kısımda, piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları ders öğretim programı ve içeriklerine, piyanoya başlangıç yöntem ve yaklaşımlarına, kaynaklara ve metotlara, piyano repertuarına ve ders materyallerine ilişkin görüşlerine sırasıyla yer verilmiştir.

Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları ders öğretim programı ve içeriklerine ilişkin görüşleri

Piyano eğitimcilerinin ders öğretim programı ve içeriklerine ilişkin görüşleri doğrultusunda; çoğunlukla orta do pozisyonunu içeren bir öğretim gerçekleştirdikleri (PE2, PE5, PE6, PE7, PE8, PE9, PE10), metot seçimi olarak istisnalar olsa dahi Beyer ve Denes Agay'in piyano metotlarını kullanmayı tercih ettikleri (PE2, PE3, PE4, PE5, PE6, PE7, PE8, PE9, PE10) saptanmıştır. Bununla birlikte, eğitim sürecinde tek bir metodu yeterli bulmadıkları ve çeşitli metotları harmanladıkları (PE1, PE3, PE5, PE6, PE8, PE9, PE10) belirlenmiştir. Örneğin:

Tamamen kendi kafamda planladığım bir sıralamayla ilerliyorum. Genelde 'orta do' yöntemiyle başlıyorum, yaş grubu fark etmeksizin. ... Czerny ve Hanon'la mutlaka destekliyorum, aynı şekilde dizi ve arpejlerle de. Eğer öğrenci 4-6 yaş ve okuma-yazma bilmiyor ise, önce sadece sağ el sol anahtarı başlatıyorum. Sonrasında kendi yazdığım alıştırmalar çaldırıyorum. ... 6-15 yaş düzeyinde ise orta do yöntemi ile başlayıp, çocuğun yönelimine göre metot seçiminde bulunuyorum... (PE6)

Kurumda olan MEB onaylı standart, yanlış hatırlamıyorsam 528 saatten oluşan bir piyano müfredatı var. Fakat bunu her çocukta uygulamak mümkün olmuyor... (PE7)

Denes Agay 'Learning to Play Piano 1', Sevinç Ereren 'Kolay Piyano', Nail Yavuzoğlu 'Temel Piyano Eğitimi', Burhan Hüseyin 'Piyano Çalmaya Başlıyorum'. LCM ve ABRSM kitaplarından da faydalanıyorum. Beyer, Czerny, Tastentraume Band 1, John W. Schaum 'A-The Red Book', Nilgün Kırkağaloğlu 'Piyano Metodu-1', Yalçın İman 'Okul Öncesi Çocuklar İçin Piyano Metodu', İpek Çiğ Çevikkaya 'Piyanom ve Ben', Enver Tufan-Selmin Tufan 'Piyano Albümü', Birol Işıkdemir 'Kardeşim Piyano' kitaplarından yararlanıyorum. (PE8)

Denes Agay kullanıyorum fakat 'do-sol' konumunda yeterince pekişmeden 're' konumuna geçiyor. O noktada başka metotlardan pekişmeyen kısımlara ek yapıyorum ya da kendim nota yazıyorum. Sadece tek bir metot kullanmıyorum, harmanlıyorum... (PE10)

Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları piyanoya başlangıç yöntem ve yaklaşımlarına ilişkin görüşleri

Piyano eğitimcilerinin piyanoya başlangıç yöntem ve yaklaşımlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda; bazıları gösterip-yaptırma (PE4, PE6, PE8, PE10) yönteminden yararlandıklarını, bir katılımcı ise soru-cevap ve beyin fırtınası (PE4) yöntemlerinden yararlandığını belirtmiştir. Bir katılımcı (PE1) iletişim yönteminden yararlandığını, diğer katılımcılar ise (PE2, PE3, PE5, PE7) kullandıkları metotlardan bahsetmiştir. Bir diğer katılımcı ise (PE9) nota öğretimine yönelik egzersizler yaptırdığını belirtmiştir. Bununla birlikte katılımcıların çoğu (PE2, PE5, PE6, PE7, PE8, PE9, PE10) orta do yönteminden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Örneğin:

İlk ders direkt olarak do majör gam ile başlatıyorum. Notaların ismini, yerlerini bilmiyorsa bile, rakamlardan parmak numaralarından önce sağ (ve) sol (elde) 2 oktav çıkıcı dizi, acıyı bir kere çekmeli, işkenceye dönüşmemeli... (PE1)

Çoğunlukla gösterip yaptırmadan yanayım, fakat bu öğrenciye göre değişiyor. Bazıları işitsel, bazıları görsel anlamda daha iyi kavıyor. Fakat bir çalgıyı öğrenmek biraz usta-çırak ilişkisine dayanıyor sanırım... (PE6)

Başlangıçta nota olayına iyice oturtturuyorum ki, kas hafızası, ezberi olmasın. Fakat illa ben burayı böyle yaptım ezberden geçir değil, önce kendi deşifre etmesini istiyorum. Tabi ezgisel olarak benden de duymasını istiyorum. (PE9)

Gösterip-yaptırma kullanıyorum aslında ama bu çocuğa ezberletme anlamında değil... (PE10)

Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları kaynaklara ve metotlara ilişkin görüşleri

Kaynaklara ve metotlara ilişkin görüşleri sorulduğunda katılımcıların büyük bir çoğunluğu (PE1, PE2, PE3, PE5, PE6, PE7, PE8, PE9) genel olarak eğitim sürecinde yararlandıkları kaynak ve metotların yeterli olduğunu, diğer taraftan bazı katılımcılar (PE4, PE6, PE10) yetişkin ve okul öncesi piyano metotlarının yetersiz ya da tek başına yeterli olmadığını, bunlara ek olarak bazıları ise (PE4, PE5, PE6) metot sonrası için karma bir kitap yapılması gerektiğini vurgulanmışlardır. Örneğin:

... Tek bir metoda, bir tanesine bağlı kalmak, bir çeşit düşünsel dogma gibi. Yani birçoğunu bilip, hâkim olup öğrencinin bakış açısına ya da zayıf noktasına göre o metottan şu, bu metottan bu gibi ilerlemek gerekir... En iyi metot öğretmen. Yazılmış bir şey tek bir genel için yazılmıştır. ... Benim o çocuk için süzgecimden geçirip de oluşturacağım yol haritası yani metot... (PE1)

Kesinlikle yeterli sayıda bence, özellikle başlangıç seviyesinde. Sonrasında çocuk ilerledikçe, yani önüne koyulan her şeyi deşifre etmeye başladıkça, Mozart, Beethoven, Chopin vs devreye giriyor. Zaten bunları çalan çocuk da kendi bir şeyler yapabiliyor. Bir de internet diye bir şey var. Çocuk bir şarkı getiriyor ben bunu çok seviyorum diye. İnternette sadece sol anahtarını verse bile alt yapısını

yazıyorsun, kimi zaman seviyesine göre basitleştiriyorsun ve sunuyorsun. Metot ve kaynak durumu diğer çalgılara göre çok daha iyi durumda bence. (PE3)

Bence yeterli sayıda. Zaten bir kitapla da bir şeyler öğretilabiliyor, zaten artık internet ortamında da birçok şeye ulaşılabilir. Artık hocaların yaptığı kitaplar da toplama, derleme gibi geliyor bana açıkçası. Oturup birinin metot, nota yazdığını bilmiyorum, dikkatimi çekmedi açıkçası. (PE5)

Özellikle okul öncesi dönem için daha fazla metot yazılmasını öneriyorum. Daha gelişimsel özelliklerle uygun metotlar yazılması gerekiyor bence. İlkokul-ortaokul düzeyi için yeterli buluyorum. Yetişkin piyano eğitimi için de derleme bir metot hazırlanmasının doğru olacağı kanaatindeyim. Şöyle bir bakınca çok sayılı metot var, ya da pek kullanılmıyor. (PE6)

Günümüzde artık yeterli sayıda olduğunu düşünüyorum. Eskiden baya kısrıdı. (PE8)

Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları piyano repertuarına ilişkin görüşleri.

Bütün katılımcılar eğitimlerinde öğrenciye belli bir teknik donanımı sağladıktan sonra, süreç içerisinde genellikle öğrencinin beklenti, yönelim, eksik ve güçlü yönlerine göre şekillenen bir program izlediklerini (PE1, PE2, PE3, PE4, PE5, PE6, PE7, PE8, PE9, PE10) belirtmişlerdir. Örneğin:

Kaynak olarak zaten piyano repertuarından büyük bir kaynak yok, sadece biz hepsini bilmiyoruz. Bir sürü başlangıç metodu var ve belki her geçen gün bin tane daha ekleniyordur buna... (PE1)

Kendi içerisinde öğrencinin seviyesine göre değişiyor ama temel kaynak dediğim gibi Enver Tufan, Sevinç Ereren gayet yeterli ve keyifli. Burhan Hüseyin'i mesela çok seviyorum. Türküleri klasik batı müziğine göre düzenliyor. Böylelikle çocuklara Türk müziği de tanıtılmış oluyor. Bence çocuklar biraz Türk müziğini de bilmeli. (PE3)

Süreç içerisinde şekilleniyor mecbur. Atıyorum bazı çocuğun nota okuması iyidir, sol eli mesela çok çalışmıyordur. Bu durumda ona göre belirliyorum eserleri. Ama daha ileri seviyede sonatin, sonat, Bach vs belirli. Fakat bazı özel gün ve etkinlikler için belli parçaları araya sıkıştırıyorum, mesela Jingle Bells. (PE4)

Tamamen kendi kafamda planladığım bir sıralamayla ilerliyorum. Genelde orta do yöntemiyle başlıyorum, yaş grubu fark etmeksizin. Sonrasında yaş grubu büyük ve hazırlık öğrencisiyse, daha farklı bir ilerleyiş oluyor. Czerny ve Hanon'la mutlaka destekliyorum, aynı şekilde dizi ve arpejlerle de. Eğer öğrenci 4-6 yaş ve okuma-yazma bilmiyor ise, önce sadece sağ el sol anahtarı başlatıyorum. Sonrasında kendi yazdığım alıştırmalar çaldırıyorum. Çift el pozisyonuna geçme işini biraz daha zamana yayıyorum. 6-15 yaş düzeyinde ise orta do yöntemi ile başlayıp, çocuğun yönelimine göre metot seçiminde bulunuyorum. Benim gözümde sıralama şu, orta do yöntemiyle başlangıç, sonrasında sol elin alt oktavadaki do ya indirilmesi. Ondan sonra da tamamen serbest. Tüm tuşeyi kullanabilir benim gözümde. (PE6)

Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları ders materyallerine ilişkin görüşleri

Katılımcıların bir kısmının (PE1, PE2, PE4) materyal kullanmadığı, diğer katılımcıların ise boya kalemleri, etkinlik kitapları, şekiller, "pre-school prodigies" materyalleri ve video kaydı kullandıkları (PE3, PE5, PE6, PE7, PE8, PE9, PE10) belirlenmiştir. Örneğin:

Hayır kullanmıyorum... Yani nereye kadar bu olabilir... Bunun ucu, sınırı yok. Ama bu şekilde olacaksa ya ben çok zorluyordum, ya da öbürü zaten başka türlü kabul etmiyordur, çok istediği bir şey değildir." (PE1)

... Müzik üzerine etiketli etkinlik kitapları var mesela, küçük yaş grubu için kullanıyorum... (PE3)

... Çok sıklıkla yapmadığım bir şey ama küçük yaş gruplarında boyama kalemleri kullanıyorum... (PE5)

Çalıştığımız eserde takıldığı, yapamadığı ya da zor bir yer varsa o kısmı mutlaka kayıt alıp öğrenciyi yolluyorum ve bu kaydı mutlaka izlemesini istiyorum..." (PE6)

... Nota değerlerini kafasında somutlaştırabilmek için. ... Değerlerine göre elmalar, yıldızlar, yuvarlaklar kesiyoruz. (PE7)

... Yazma çizmeyle ilgili materyaller kullanıyorum. ... Lina Ng Müzik Alfabetesi ve Müziğin ABC'si kitapları da çok yararlı oluyor... Pre-school Prodigies materyallerini de kullanıyorum. Ve mutlaka akustik piyanoda eğitim veriyorum, bence çok önemli bir unsur. Çoğu kurumda akustik piyano olduğunu düşünmüyorum..." (PE8)

Küçük çocuklarda 'Piyano Jimnastiği' kitabını kullanıyorum. İçinde çok güzel görseller var, çocukların ilgisini çekiyor. (PE9)

Piyano Eğitimcilerinin Özengen Piyano Eğitimi Sürecinde Öğrenme Stratejilerinin Kullanılma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Katılımcıların özengen piyano eğitimi sürecinde öğrenme stratejilerini kullanma durumlarına ilişkin görüşleri doğrultusunda, çoğu eğitimcinin (PE1, PE2, PE3, PE4, PE5, PE7, PE8, PE9, PE10) altını çizme, gruplama ve özetleme stratejilerini kullandıkları belirlenmiştir. Fakat bir katılımcının (PE1) bu stratejileri farklı adlandırdığı, bazı katılımcıların (PE2, PE3, PE4, PE5, PE7, PE8, PE9, PE10) ise öğrenme stratejilerinin ne olduğunu bilmeden bilinçsiz bir şekilde kullandıkları belirlenmiştir. Bir katılımcı ise (PE6) öğrenme stratejilerini hiç duymadığını ifade etmiştir. Örneğin:

... Bu yöntemler görecelik gösteriyor. Anladığım kadarıyla bunlara birtakım başlıklar sunuluyor. Mesela armonik örgütlemeye kalıp çalışması diyorum. Bu yüzden usta çırak diyorum... (PE1)

Birbirine benzeyen motiflerde parça parça çalıştırıyorum, öğrenci motifi daha kolay algılasın diye. Yanlış yaptığı ya da bazı notalarda dikkat etmesi gereken noktalarda, nūanslarda keçeli kalem ya da renkli kalemlerle işaretlemeler yapıyorum. (PE2)

En önemlisi bence, parçayı baştan sonra çaldırarak çocuğa parçayı sevdirmek, parçayı çocukla seçmek benim en çok kullandığım strateji. Ardından çocukla birlikte kısaca parçanın cümlelerini konuşmak. Çocuğun ezgisel olarak anlayacağı dilde bazen de zorluk derecesine göre çeşitli cümle ve bölümlere ayırıyorum... Öğrenme stratejilerine dair bir şey biliyorsam da hatırlamıyorum. (PE8)

... Mesela 32'lik bir pasaj var. Önce o kısmı en küçük birime böldürerek, sadece kas çalıştırıyorum. Eserlerdeki zor kısımları önce çalıştırarak parçadan bütüne gitmeyi tercih ediyorum. Arpejleri önce akorlaştırarak çalıştırıyorum, sonra arpej olarak çaldırıyorum. Fakat öğrenme stratejilerinin adlandırılmasını bilmiyordum, aslında ne olduğunu bilmeden kullanıyordum. (PE9)

... yaptığım araştırmalarda bahsedilen şeyleri hep yaptığımı fark ettim. Ama bunları hep bilinçsiz yaptım. Çoğu stratejiyi kullandığımı fark etmeden kullanıyordum. ... Mesela öğrenci zor bir eserle

karşılaştığımda önce sağ-sol ayrı çaldırıyorum. Sonrasında sol eli çalarken sağ eli çaldırmadan sadece sesli söyletiyorum. Bunu yaptıktan sonra çok daha kolay birleşiyor. Eser üzerinde hatırlatmak istediğim kısımlara işaretler koyuyorum, artikülasyon, nota hatası, nüans vs. Hanon çalıştırırken önce düz sonrasında noktalı ve durarak çalıştırıyorum... (PE10)

Piyano Eğitimcilerinin Öğrencilerin Piyano Çalmaya Yönelik Motivasyonlarını Arttırmak İçin Uyguladıkları Yöntemler

Piyano eğitimi alan öğrencilerin piyano çalmaya yönelik motivasyonlarını arttırmak için piyano eğitimcilerinin uyguladıkları yöntemler kapsamında; katılımcılardan bazıları (PE3, PE4, PE8, PE9, PE10) ödüllendirme şeklinde öğrencileri motive ettiğini, bir kısmı ise (PE2, PE6) öğrencilerle sohbet ederek onları motive ettiğini ifade etmiştir. Bir katılımcı (PE1), öğrencinin zevk ve yönelimlerine göre eser seçiminde bulunarak motive ettiğini, bir katılımcı (PE5) daha ileri seviye eserler çalarak öğrenciye gelebileceği seviyeyi göstererek motive ettiğini, bir diğer katılımcı (PE7) ise ortaya çıkan eserin ve iletişimin motive ettiğini belirtmiştir. Örneğin:

İnsan hangi yaşında olursa olsun, istemediği bir şeyi kabul etmiyor. Ona ulaşmak için istediği bir yerden gitmek gerekiyor. Bu eğer ki bir müzik dinlemesiye, çalması değil, onun sevdiği dinlediği parçalara yakın parçalar bularak da yani yanında yürüyerek onun, yavaş yavaş sizin yolunuza girmesini sağlamanız gerekiyor. (PE1)

İlk başlarda dağıldıkları ya da konsantre olmalarını istediğim zaman bilmece sorardım, oyunlar oynardım. Atıyorum durduk yerde bugün akşam yemekte ne var, sevdiğin yemek ne ya da dün ne yaptın gibi biraz sohbet biraz kafası dağılsın amaçlı. Ama son zamanlarda özellikle benim öğrencilerim erkek olduğu için top oynuyoruz. (PE2)

Mesela bunu çalarsan sana küçük bir sürprizim var diyorum. ... Okul öncesinde etiket kullanıyorum. Küçük notlar yazıyorum, motive edici ya da sevgi sözcükleri, bazen çikolata. Bazen de bir sesli mesaj olabiliyor. (PE3)

Hep bir hedef belirlemeye çalışıyorum. Hazırlık öğrencisiyse şu bölümü kazanmak, şöyle bir hayat yaşamak gibi. Hobi ya da başlangıç öğrencisiyse, 'şu parçayı çalmak senin için çok iyi olur', 'bak arkadaşların da çalmıyor bunu' gibi... (PE6)

Pre-school Progidies çalışıyorum. ... Çünkü çok fazla görsel ve işitsel materyal sunuyor. Onlara küçük ödüller, etiketler verebiliyorum, ödev bazlı. Fakat sürekli olmamak kaydıyla... (PE8)

Film müzikleri daha popüler parçalardan oluşan ödül parçaları belirliyorum. ... Ödül olarak 4 el çalışıyoruz, birlikte... (PE9)

Piyano Eğitimcilerinin Özengen Piyano Eğitimi Sürecine İlişkin Diğer Görüşleri

Piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi sürecine ilişkin diğer görüşleri değerlendirildiğinde, katılımcıların bazıları özengen piyano eğitimine ilişkin yaşlara ve seviyelere uygun, aşamalı olarak teknik gelişimi destekleyici bir öğretim programına ihtiyaç duyulduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda, MEB tarafından özel eğitim kurumları

için piyano eğitimine ilişkin uygulanabilir bir programın hazırlanması gerektiğini düşünmektedirler. Örneğin:

Artık çok ileri seviye piyano çalabilen insanlara gerek kalmayacak. Çünkü o zorlama, işte teknikte uç noktaları görme... Bu insanların gelişim süreci, fiziksel ve ruhsal, zihinsel gelişim sürecinin sınırlarıyla alakalı. Bu olmamalı piyano. Şu eseri çalmalı, bu kalıpta çalmak zorunda, süreç böyle olması gibi şeylere gerek yok. Yani amaç sanatı icra eden sanatçı dediğimiz kesimden uzaklaştı, çalgıcıya dönüştü. Bütün yapılan her şey daha iyi çalan bir çalgıcı oluşturma yönelik gibi gelmeye başladı bana. (PE1)

Artık tüm meslektaşlarım çok bilinçli. Eğitimde biraz formasyon da önemli bence. Evet konservatuvarın eğitimine çok değer veriyorum çok önemli, ama tek branş ilerliyorlar bir de şöyle bir durum var formasyonu olmayınca hem velide iletişimde sıkıntı yaşanıyor, hem de küçük çocuklarla iletişiminde sıkıntı yaşanıyor. (PE3)

... Özenen müzik kurumları sadece bir hobi olmanın yanında, eğitim fakültesi ve konservatuvarlara da öğrenci hazırlıyorlar. ... Belli disiplinleri öğrenmezse, mesleki eğitime başladığı zaman oradaki eğitimcisi 1 sene belki 3 sene uğraşır doğru tekniği vermek için. ... MEB'in bize sunduğu bir program var fakat uygulanması imkânsız gibi bir şey. Bu sebeple daha ulaşılabilir bir programın hazırlanmasını temenni ediyorum. (PE6)

MEB'in onayladığı ve öngördüğü ciddi ve doğru, kurslarda uygulanabilir nitelikte bir programın revize edilmesi gerektiğine inanıyorum. Piyano eğitiminde uzman kişiler tarafından değerlendirilip bakanlığa bu konuda bir görüş sunulması son derece faydalı olur. (PE8)

Başka bir eğitimciden eğitim almış bir öğrenci geldiğinde mutlaka teknik bozukluklar oluyor ve öğrenciyi sıfırdan başlatmak zorunda kalıyorum. Oturmuş bir yanlış düzeltmek hem benim için hem öğrenci için çok zor ve bunaltıcı oluyor. Bu sebeple herkesin piyano eğitimi vermemesi gerektiğini düşünüyorum. (PE9)

Sürekli araştırma yapıyorum, hangi metot çıkmış hangi makale yayınlanmış diye. Bence her eğitmenin araştırmacı olması gerekiyor. Hangi parçadan sonra ne verilir artık otomatiğe bağlanmış durumda ama yeni ne yapılabilir diye düşünüyorum, bu benim de motivemi artırıyor, dolayısıyla çocukları da olumlu etkiliyor. Çünkü her geçen gün dünya değişiyor, çocuklar değişiyor ve bizler de kendimizi onlara göre şekillendirmek durumunda kalıyoruz. Dersler haftada 2 gün olmalı bence. Uzun yıllar 1 saat yeterli diye düşünürdüm aslında. Ama birkaç öğrenciyle haftada 2 saat ders yaptıktan sonra ilerlemenin çok daha farklı olduğunu gördüm. Ayrıca 1 saat olduğu zaman teorik bir alt yapı sağlamak zor oluyor. Piyano eğitiminde teorik konulara da yer verilmeli diye düşünüyorum. (PE10)

Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde araştırmanın amacı, problem ve alt problemlerine ilişkin ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir. Bu kapsamda ilgili literatür çerçevesinde sonuçlar tartışılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında, piyano eğitimcilerinin özenen piyano eğitimi alan öğrencilerin profiline ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; öğrencilerin çoğunlukla özel okullarda öğrenim gördükleri ve öğrencilerin ailelerinin maddi durumunun iyi düzeyde olduğu görülmektedir. Piyano eğitimcilerinin büyük çoğunluğu başlangıç ve orta seviye öğrencileri ile çalışmaktadır. Öğrencilerin çoğu okulöncesi ve ilkokul eğitimi kademesindedir ve hobi amaçlı piyano eğitimi almaktadır. Bununla

birlikte, piyano eğitimcilerinin daha ileri yaş gruplarında konservatuvarlar /güzel sanatlar liseleri /eğitim fakültelerinin özel yetenek sınavlarına yönelik hazırlık yapan öğrencilerle de çalıştıkları belirlenmiştir. Piyano eğitimcilerinin öğrencilerin aldıkları eğitimden beklentilerine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; öğrencilerin kendi istediği parçaları çalma seviyesine gelerek, bağımsızlaşma (kendi kendine çalabilme) beklentisinde olduğu, piyano eğitimlerine ilişkin ailelerin yönlendirme yaptığı ve beklenti içinde oldukları, bu bağlamdaki beklentilerin ise eğitim sertifikası olduğu belirlenmiştir.

İlgili alanyazın incelendiğinde; Tepeli (2018) çalışmasında, özengen müzik eğitimi veren kurumların büyük çoğunluğunun 6-13 yaş grubundaki çocuklara eğitim verdiğini ve çok az bir kısmının ise genç ve yetişkinlere yönelik müzik eğitim programlarını gerçekleştirdiğini belirlemiştir. Piyano eğitimi kapsamında gerçekleştirilen başka bir çalışmada ise Coşkuner ve Güdek (2016), piyano eğitimi alan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun 5-15 yaş grubu ilköğretim öğrencilerinden oluştuğunu saptamıştır. Araştırmada ayrıca öğrencilerin piyano eğitimine yönlendirilme durumları açısından çoğunluğun kendi istekleri doğrultusunda piyano eğitimi aldıklarını belirlemiştir. Bununla birlikte, öğrencilerin eğitimleri sürecinde piyano çalgısına yönelmelerinin diğer önemli sebeplerinden birinin piyanonun günümüzde bazı çalgılarla birlikte hem medyada hem de sosyal çevrede daha popüler hale gelmesi olabileceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin yaş profili açısından Tepeli (2018), Coşkuner ve Güdek (2016)'in araştırmalarından elde ettikleri sonuçların bu araştırmadan elde edilen sonuçlarla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi çerçevesinde piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi-öğretimi sürecinde kullandıkları ders öğretim programı ve içeriklerine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; çoğunluğunun genellikle "orta do" pozisyonu temelli bir öğretim yaklaşımı benimsedikleri, metot seçimlerinde istisnalar olsa dahi çoğunlukla Beyer ve Denes Agay'ın metotlarını tercih ettikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte, eğitim süreçlerinde genellikle tek bir metodun yeterli olmadığı ve piyano eğitimcilerinin birden çok metodu bir arada kullanmayı tercih ettikleri sonucuna varılmıştır.

Piyano eğitimcilerinin piyano eğitimine yönelik kaynak ve metotlara ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; büyük bir çoğunluğunun mevcut metot ve kaynakları yeterli bulduğu, bununla birlikte yetişkin ve okul öncesi eğitime yönelik piyano metotlarının yetersiz ya da tek başına yeterli bulmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Piyano eğitimcileri ayrıca metot çalışması sonrası piyano eğitiminde kullanılmak üzere karma bir kitap yapılması gerektiği belirtmişlerdir. Diğer taraftan, piyano eğitimcilerinin piyano repertuarına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; bütün katılımcıların, eğitim-öğretim süreçlerinde öğrenciye belirli bir teknik donanım kazandırdıktan sonra, süreç içerisinde genellikle öğrencinin beklenti, yönelim, eksik ve güçlü yönlerine göre şekillenen bir repertuar programı hazırladıkları belirlenmiştir. Piyano eğitimcilerinin piyanoya başlangıç yöntem ve yaklaşımlarına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise; öğretim yöntemleri çerçevesinde bazılarının gösterip-yaptırma yönteminden yararlandığı, bir katılımcının ise soru-cevap ve beyin fırtınası yöntemlerinden yararlandığını belirlenmiştir.

İlgili alanyazın çerçevesinde piyano eğitimi çerçevesinde gerçekleştirilen araştırmalar kapsamında, Yokuş ve Demirbatır (2009) çalışmalarının sonucunda, piyano eğitiminde kullanılan mevcut kaynakların özellikle başlangıç piyano eğitimi açısından bazı güçlükler içerdiğini, kaynak sayısının yeterli görülmediğini ve kaynaklara ulaşmada güçlükler yaşandığını belirlemişlerdir. Bununla birlikte araştırmada, piyano öğretim elemanlarının çoğunluğunun Türk bestecilerine ait piyano repertuarını “kısmen” ve altında yeterli buldukları sonucuna ulaşmıştır. Diğer bir araştırmada Akbulut ve Aşkın (2013) piyano eğitimi kapsamında incelenen on dört nota kitabının ülkemiz piyano öğrencilerine yönelik yararlı çalışmalar olduğunu ortaya koymasının yanı sıra, piyano eğitimi alanında özgün çalışmaların artması gerekliliğini belirtmiştir. Başka bir çalışmada Halvaşi (2017), küçük yaş grubu çocuklar için piyano eğitiminde metotlardan yararlanmanın önemli olduğunu, bununla birlikte piyano eğitiminin, yalnızca klavyeyi etkin kullanmaya değil aynı zamanda çocukta bir müzik bilinci oluşmasını sağlamaya yönelik olması gerektiğini ve bu nedenle bu bilinci kazandıracak temel davranışlar ve metotlarda yer alan bazı öğeler üzerinde daha geniş ve kapsamlı araştırmalar yapılması gerektiğini belirtmiştir. İlgili araştırmalardan ve bu araştırmadan da elde edilen sonuçlara dayanarak piyano eğitiminde yararlanılabilecek metot ve kaynakların çoğaltılması ve var olan metot ve kaynaklara ulaşılabilirliğin kolaylaştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Piyano eğitimcilerinin ders materyallerine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; katılımcıların bir kısmının materyal kullanmadığı, diğer katılımcıların ise boya kalemleri, etkinlik kitapları, şekiller, okul öncesi dâhileri (pre-school prodigies) materyallerini ve video kaydı kullandıkları belirlenmiştir. İlgili alanyazın tarandığında, Şen ve Şentürk (2014) araştırmalarında, eğitimde farklı yöntemlere yer verilmesi, materyal kullanımı ile eğitimin daha eğlenceli ve öğrenci yönünden aktif hale getirilmesi gerektiğini, öğrenciye bilgiyi veya beceriyi klasik yöntemlerle değil de farklı bir şekilde sunmanın özellikle teknoloji ile bilgisayarların hayatın her alanına girmesiyle bir gereklilik halini geldiğini belirtmektedir. Bununla birlikte, araştırmada müzik öğretiminde ülkemizde eğitim ve öğretimde kullanılması amacıyla hazırlanmış yeterli sayıda öğretim yazılımı bulunmadığını vurgulamıştır. Ders materyalleri çeşitliliği eğitimin her alanında öğrencileri motive edebilir. Özengen piyano eğitimi sürecinin de ders materyalleri açısından zenginleştirilmesinin eğitim sürecini olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi çerçevesinde piyano eğitimcilerinin özengen piyano eğitimi sürecinde öğrenme stratejilerinin kullanıma durumlarına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde; çoğu eğitimcinin altını çizme, gruplama ve özetleme stratejilerini kullandığı, fakat bu stratejileri farklı adlandırdığı ya da öğrenme stratejilerinin ne olduğunu bilmeden bilinçsiz bir şekilde kullandıkları belirlenmiştir. Bir katılımcının ise öğrenme stratejileri ile ilgili herhangi bir bilgiye sahip olmadığı belirlenmiştir. Ancak ilgili alanyazında Yokuş ve Yokuş (2010) tarafından müzik ve çalgı eğitiminin her düzeyinde kullanılabilecek öğrenme stratejilerinin tüm yönleriyle tanımladığı ve örneklendiği bir rehber kitaba rastlanılmaktadır. Bu bağlamda çalgı eğitimi sürecinde öğrenme stratejilerinin tanınmasına ve bilinçli olarak uygulanmasına yönelik bu ve benzeri kaynaklardan yararlanılabilir. Diğer taraftan ilgili alanyazın incelendiğinde, Yokuş (2009) yaptığı araştırmada, piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanımının

öğrencilerin piyano dersi başarı düzeylerini arttırmada ve üstbilişsel farkındalık kazanmalarında klasik eğitime göre yapılan piyano eğitiminden çok daha etkili ve geliştirici olduğunu saptamıştır. Başka bir araştırmada Kılınçer ve Uygun (2013) üniversite öğrencilerinin piyano dersinde çalışılan etütlerin ve eserlerin öğrenilmesinde en yüksek düzeyde “yineleme” stratejilerini, en düşük düzeyde de “dikkat” stratejilerini kullandıkları belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin, “piyano dersindeki başarı düzeylerine” göre öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerinde anlamlı farklılıklar bulmuşlardır. Diğer bir araştırmada Ertem (2014) piyano eğitiminde uygun öğrenme stratejisi kullanmanın öğrenmeyi dolayısıyla da eğitim kalitesini olumlu yönde etkilediği sonucuna varmıştır. Piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanımına ilişkin başka bir araştırmada, Kandemir ve Yokuş (2020) öğrencilerin öğrenme stratejilerini kendi öğrenmelerinde etkin olarak kullanabilmeleri için bu stratejilerin neler olduğu, nasıl kullanılması gerektiği, hangi durumda ve niçin kullanılması gerektiği konularında bilgilendirmeleri gerektiği sonucuna varmıştır. Buna ek olarak, öğrencilerin piyano eğitimine başladığı andan itibaren öğrenme stratejilerini daha iyi kavraması ve deneyimlemesi için uygun bir repertuar seçimiyle eğitim sürecinin gerçekleştirilmesini önermiştir.

İlgili alanyazında piyano eğitimi sürecinde öğrenme stratejilerinin kullanılmasına ilişkin gerçekleştirilen bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar, öğrenme stratejilerinin başarı üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda özengen piyano eğitimi kapsamında da öğrenme stratejilerinin kullanımına ilişkin bu araştırmadan elde edilen sonuca dayalı olarak piyano eğitimcilerinin eğitim süreçlerinde öğrenme stratejilerinin ne olduğu ve piyano eğitiminde kullanımı ile ilgili bilinçlenmeleri gerektiği ve bu stratejilerden öğretme-öğrenme süreçlerinde yararlanmaları gerektiği söylenebilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi kapsamında piyano eğitimcilerinin öğrencilerin piyano çalmaya yönelik motivasyonlarını arttırmak için uyguladıkları yöntemler değerlendirildiğinde; çoğu katılımcının öğrencileri motive etmek için ödüllendirme yaklaşımını kullandığı, bazı katılımcıların öğrenciler ile ilgisini çekebilecek konularda sohbet ederek, bir katılımcının görsel ve işitsel materyaller sunarak öğrencilerini motive ettikleri belirlenmiştir. İlgili alanyazında gerçekleştirilen araştırmalar kapsamında Ünsal (2011), piyano öğretim elemanlarının öğrencilerinin motivasyonunu en çok iletişim kurma, neden araştırma, güven duygusu verme, öğrenci beğenisini dikkate alma gibi hümanistik yaklaşımlarla sağladıklarını belirlemiştir. Başka bir araştırmada Durgun (2018), öğrencilerin motivasyonlarının oluşmasında genel olarak, piyano öğretmenin öğrenci hakkındaki düşünceleri, piyano dersindeki başarıları sonucu takdir edilmek gibi dış unsurlara ek olarak, piyano dersinde başarılı olmaya dönük olumlu inanç ve öğrendikçe geliyor olmaktan duyulan mutluluk gibi psikolojik unsurların etkin olduğunu belirlemiştir. Ayrıca çalışma sonucunda motivasyon puanı yüksek olan öğrencilerin piyano dersine ilişkin sınav puanlarının da yüksek olduğu saptamıştır. Lehimler ve Karataş (2020) araştırmalarında, piyano eğitimi sürecinin sonunda ortaya konacak olan çıktılara ulaşılması için motive olma durumunun büyük önem taşıdığını, söz konusu motivasyonun beklenti, güdü ve ödül kavramları ile açıklanabileceğini ifade etmektedir. Bununla birlikte araştırmalarının sonuçları çerçevesinde piyano dersinin

kalitesinin artırılması için öncelikle öğrencideki motivasyon sürecinin doğru işlenmesi ile istenilen davranış değişikliğinin elde edilmesi gerektiği sonucuna varmışlardır.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; özengen piyano eğitiminin yaşa ve öğrenci seviyesine göre MEB tarafından hazırlanmış ortak, güncel ve uygulanabilir öğretim programlarının oluşturulması; özengen piyano eğitiminde özellikle okulöncesi ve yetişkinlerin piyano eğitimine yönelik kaynak kitapların çoğaltılması; özengen piyano eğitimi sürecinin ders materyalleri açısından zenginleştirilmesi; özengen piyano eğitimi sürecinde öğrenme stratejilerine dayalı öğretim programlarının hazırlanması ve derslerde öğrenme stratejilerinin kullanımının yaygınlaştırılması için hizmetiçi eğitim verilmesi; ayrıca motivasyonun öğrencinin derse ilgisini arttırdığı ve başarı ile ilişkili olduğu göz önüne alındığında, piyano eğitimi sürecinde motivasyonu arttırmaya yönelik uygulamaların zenginleştirilmesi önerilmektedir.

Etik Kurul Onayı: Bu araştırmanın etik kurul onayı Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 27.01.2021 tarihinde, karar no 19, 210008 protokol no ile alınmıştır.

Bilgilendirilmiş Onam: Katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Hakem değerlendirmesi: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazarların Katkısı: Fikir – E.K., H.Y.; Tasarım – E.K.; Verilerin Toplanması ve İşlenmesi – E.K.; Danışmanlık – H.Y.; Verilerin Analizi ve Yorumu - E.K.; Alanyazın Taraması - E.K.; Yazma - E.K.; Eleştirel Değerlendirme - Tüm yazarlar.

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Açıklama: Yazarlar bu çalışmanın herhangi bir finansal destek almadığını beyan etmişlerdir.

Kaynaklar

- Akbulut, E. C. Ü. ve Aşkın, C. (2013). Türkiye’de eğitimciler tarafından yazılmış piyano başlangıç metot ve eserleri. *Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi, Müzikolojide Güncel Yaklaşımlar Özel Sayısı*, 89-100.
- Akyüz, Y. (2013). *Türk eğitim tarihi* (25. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi. <http://pegem.net/dosyalar/dokuman/14042012150429sanat%20E%C4%9Fitimi.pdf> web adresinden 30.03.2021 tarihinde edinilmiştir.
- Coşkuner, Ö. ve Güdek, B. (2016). Yaygın müzik eğitimi kurumlarındaki piyano eğitiminin niteliği, eğitmen ve öğrenci profilleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(25), 59-78.
- Durgun, M. (2018). *Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersi motivasyonlarının piyano dersi başarısı ile olan ilişkisinin incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Trabzon.
- Ertem, Ş. (2014). Piyano eğitiminde öğrenme süreci ve öğrenme stratejileri kullanmanın yeri ve önemi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(2), 18-22. doi:10.7816/sed-02-02-01.
- Gasımova, T. (2010). Piyano öğrenme ve öğretme teknikleri. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0(25) , 99-106.
- Gökbudak, Z. S. (2003). Etkili bir piyano eğitimi ve öğretimi için ailenin rolü. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 559-574.
- Güleç, V. (2018). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klarnet eğitimine yönelik öğretmen görüşleri (Ankara ili örneği)*, (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Gürgen, E. T. (2018). Piyano öğrenme sürecinde ebeveyn katılımı: Özerklik desteği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 11(61), 307-9581.
- Halvaşı, B. (2017). Okul öncesi çocuklarının piyano eğitim metotları üzerine bir gözlem ve değerlendirme. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(4), 2788-2798.
- Huseynova, G. (2019). *Özengen piyano eğitiminin 7-12 yaş grubu çocukların dikkat becerileri üzerinde etkisi (Bursa ili örneği)*, (Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Bursa.
- Kandemir, Ö. ve Yokuş, T. (2020). Piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılma durumunun piyano eğitimcileri ve öğrencilerinin görüşleri açısından değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 334-345.
- Kasap, B.T. (2004). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yardımcı çalgı piyano dersleri üzerine bir araştırma*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebi’nden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, 2, 510-525. Isparta.
- Kılınçer, Ö. ve Uygun, M. A. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının piyano dersinde öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 1306-3111/1308-7290.
- Lehimler, E. ve Karataş, K. O. (2020). Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan piyano eğitimi dersine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci beklentileri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 26(Müzik Özel Sayısı), 353-365.
- Parasız, G. (2009). *Keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik olarak oluşturulan alıştırmaların etkililik ve işgörsellik yönünden incelenmesi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Say, A. (2011). *Müzik öğretimi* (5. Baskı). Ankara: Müzik ansiklopedisi yayınları.
- Sevilla, L. (2019). *9-15 yaş arası piyano eğitimi alan çocukların müzikal özgüven düzeylerinin incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Sun, M. (1969). *Türkiye’nin kültür-müzik-tiyatro sorunları*. Ankara: Kültür yayınları.
- Şen, Ü. ve Şentürk, N. (2014). İlköğretim müzik öğretiminde kullanılmak üzere (programlı öğretim yöntemine göre) geliştirilen öğretim yazılımı modeli. *Milli Eğitim Dergisi*, 44(202), 170-192.
- Şimşek, H. ve Yıldırım, A. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin yayıncılık.

- Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Konya.
- Tufan, S. (1997). *Grup piyano eğitimi*. AGSL Sempozyumunda Sunulan Bildiri. Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi, Trabzon. 5(25), 37-38.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik ansiklopedisi yayınları.
- Uçan, A. (2002). *Türkiye'de çağdaş sanat eğitiminde öğretmen yetiştirme süreci ve başlıca yapılanmalar*. Gazi Üniversitesi "1. Sanat Eğitimi Sempozyumu." Ankara, 1-23.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum* (3. Basım). Ankara: Evrensel müzikevi.
- Ünsal, A. S. A. (2011). *Piyano eğitimindeki motivasyon durumunun öğretim elemanı ve öğrenci açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Konya.
- Yetkin, S. K. (1968). *Güzel sanatların eğitimdeki yeri*. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 1(1). Doi: 10.1501.
- Yokuş, H. ve Demirbatır, R. E. (2009). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda türk halk müziği kaynaklı piyano eserlerinin piyano eğitiminde uygulanabilirliği üzerine bir araştırma*. Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(2), 515-528.
- Yokuş, H. (2009). *Piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılmasına yönelik etkinliklerin performans başarısına ve üstbilişsel farkındalığa etkisi* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.
- Yokuş, H. (2010). *Müzik öğretmeni adaylarının piyano repertuarının öğrenilmesine yönelik öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerinin incelenmesi*. International Conference on New Horizons in Education. Cyprus, 619-625.
- Yokuş, H. (2013). *The piano and its education: Comparison of lesson content of music preceptorship program and piano and its education*. International Journal of Academic Research. 5. 335-345. 10.7813/2075-4124.2013/5-3/B.51.
- Yokuş, H. ve Yokuş, T. (2010). *Müzik ve çalgı öğrenimi için strateji rehberi 1: Öğrenme stratejileri*. Ankara: Pegem Akademi.

Yazarlar

İletişim

Ezgi Karan

Ezgi Karan

MEB Asyam Müzik Kursu, Antalya/Türkiye.

E-mail: ezgikaran7@gmail.com

Hamit Yokus

Prof. Dr. Hamit Yokuş,

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 48000

Menteşe / MUĞLA

E-mail: hamityokus@mu.edu.tr